

A kiskondás

Hol volt, hol nem volt, volt az Óperenciás-tengeren túl, az üveghegyeken innen, volt egyszer egy szegény asszony. volt annak egy fia. Malacot őrzött volna, ha őrzötte volna, mert csak kárt csinált mindenütt. Nem tudták hasznát venni. Hiába próbált vele az anyja akármit, mindegy volt annak.

Hát ez a teddlerontsd kondásgyerek meghallotta egyszer, hogy a király annak adja a lányát, aki úgy el tud bújni, hogy az ő lánya nem találja meg.

- No, kiskondás! - mondta magában -, most mutasd meg, ki szült! Sokat nyerhetsz egy kis ügyességgel!

Fel is szedelőzködött, kért egy tarisznaya hamuban sült pogácsát, nyakába kanyarította a cifrszűrét, avval elindult.

Ment, ment, mendegélt, árkon-bokron, hegyen-völgyön keresztül, hol erdőben, hol sík földön. A pogácsa is fogytán volt már, de csak nem talált még a király kastélyára. Megy megint egy álló hétig, már az utolsó pogácsát is megette, de még semmit sem lát.

- Mit csináljak már? Éhen vesszek? Ha ezt tudom, el se indultam volna.

Ahogy meg, nagysokára talál egy kutat. A vályúnál ül két fehér galamb. Odamegy.

- No, két fehér galamb! Én most titeket megeszlek, mert majd meghalok éhen! Azt mondja a két fehér galamb.

- Ne egyél meg, kiskondás! Inkább húzzál nekünk egy veder vizet, szomjasak vagyunk nagyon. Jótét helyébe jót várj!

Úgy rimánkodott neki a két galamb, hogy nem ette meg őket. Húzott nekik egy veder vizet, aztán maga is jóllakott a jó hideg vízzel.

Azzal ment tovább. Amint épp egy nagy pusztaságban vándorolt, talál megint valakit: egy sánta rókát.

- No, sánta róka! Akármilyen legyek, ha téged meg nem eszlek!

Könyörgött a sánta róka is, hogy ne egye meg: a kisfiának visz éppen egy kis ennivalót.

- Jótét helyébe jót várj! - mondta a róka. - Segíthetek én még terajtd!

A kiskondásnak már düllelt a szeme a nagy éhségtől, de nem bántotta.

Csetlik-botlik tovább a kiskondás. Összekotorászta már az utolsó morzsát a tarisznayából, azt is megette. De mi volt az annak az éhes hasnak!

Útjában akkor messziről meglátott egy nagy tavat. Ő bizony megnézi, hátha lesz ott valaki, valami. Lemegy a partjára, hát ott látja, hogy a víz szélén vergődik, egy kis hal. Odakap nagy mohón, de az azt mondja neki:

- Ne egyél meg, kiskondás, megszolgálhatom én még a te jóságodat! Jótét helyébe jót várj!

Nézte a halat sokáig a kiskondás. Megsajnálta, és visszadobta a vízbe. Huncut dolog az éhség, követi az embert. Ment, ment a legény tovább. Nagy sokára elért a kastélyhoz.

A kapuban ott állt a király. A kiskondás illendően odaköszönt neki, s a király el is fogadta:

- Hát hol járszerre, ahol a madár se jár, te kiskondás? Mi keresnivalód van itt?

Elsorolja aztán a kiskondás, mivégről jár ő erre. Azt hallotta, hogy a király annak adja a lányát, aki el tud bújni előle. Megpróbálkozik ő is, hátha lenne valami sikere a vállalkozásnak.

- Jól van, fiam, jól van! - mondta a király. - De látod-e, itt van kilencvenkilenc próbálkozó, aki itt sínylődik börtönömben. Te leszel a századik, ha nem tudsz elbújni!

A kiskondásba nem szakadt bele a madzag, csak azt mondta:

- Majd lesz valahogy!

Bementek a házba. A kiskondás először is azzal állt elő, hogy bizony ő már nagyon éhes, adjanak neki egy kis ételt.

Adtak neki annyit, amennyi belefért.

Másnap, ahogy felkelt, megy be hozzá a király, hogy bújjék már el, míg a lány fel nem kel, mert ha felkel, nemigen tud tőle elbújni.

Kászálódik a kiskondás, kászálódik. Egyszer csak ott látja a két fehér galambot az ablaka előtt. Azok azt mondják:

- Gyere, rögtön elviszünk!

A kiskondás rájuk bízta magát. Mentek vele egyenest a nap háta mögé.

Felkészült a királykisasszony is, lement a kertbe, leszakította a legszebb rózsát, perdült egyet a sarkán, és így kiáltott:

- Gyere elé, kiskondás! Ott vagy a nap háta megett!

Hú, ette a kiskondást a méreg. De mit csináljon? Kibújt a Nap háta mögül.

Megvirradt a másnap. Felkelt a kiskondás. Ránézett az ablakra, a sánta róka már ott ágaskodott. Most az várta.

A róka levitte őt hétszer olyan mélyre a föld alá, amilyen mélyre ázni lehet.

Kimegy a királykisasszony a kertbe, leszakítja a legszebb rózsát, s pördül egyet a sarkán.

- Gyere elé, kiskondás, a föld hét mélységéből!

Mit volt mit tenni, a kiskondás előbújt onnan is.

Harmadnap a kishalhoz ment el, a tóhoz. Az levitte őt a tó egyik szögletébe.

De a királykisasszony, ahogy lement a kertbe, leszakajtotta a legszebb rózsát, perdült egyet a sarkán, s mindjárt hívta a kiskondást a tó fenekéről.

- Hát végem van! Már az enyém a sötét várbörtön legsötétebb cellája! - mondogatta a kiskondás. - Már ha háromszor megtalált, negyedszer sem tudok én úgy elbújni, hogy rám ne akadjon!

Ám másnap virradóra ott látja az ablaknál az egyik fehér galambot. A galamb azt mondja neki:

- Gyere sebesen! Változzál át egy szép rózsává, én is azzá változom!

Úgy is lett.

Lejön a királykisasszony, keresi a legszebb rózsát. Hát kettőt egyformának talál. Leszakítja mind a kettőt, és a keblére tűzi. Perdül egyet a sarkán, de már nem látja a kiskondást. Perdül még egyet, akkor sem látja!

- No, apám, nem látom a kiskondást. Úgy elbújt, hogy nem találok rá.

- Dehogynem, dehogynem! Perdülj még egyet a sarkadon, hátha meglátod!

Perdült a lány harmadszor is, de perdülhetett volna akárhányat, úgysem találta volna meg a kiskondást.

Akkor a lány kebléről az egyik rózsagalamb formájában elszállt, a másik meg a kiskondássá változott.

A királylány csak nézett csodálkozva. Akkor a kiskondás magához ölelte.

- Szívem szép szerelme! Én a tied, te az enyém! Ásó-kapa-nagyharang válasszon el egymástól!

Megölelték, megcsókolták egymást. Olyanok voltak egymás mellett, mint a bokrétába kötött virág.

Azután lagzit tartottak. S még most is boldogan élnek, ha meg mem haltak.